

»SLOVENEK« velja po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240—
za pol leta 120—
za oštiri leta 60—
za en mesec 20—
Za inozemstvo ololetno K 240—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (39 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 8—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 5/9mm K 15.
Izbaža vsak dan izzveščil ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. Ljubljanske št. 650 za naročnine in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Univ. prof. dr. Fr. Grivec:

Bogoslovna fakulteta.

Češko-slovaška vlada se je obrnila na češka vseučilišča, da se izjavijo, ali naj se še ohranijo katoliške bogoslovne fakultete. Češka vseučilišča v Pragi in v Brnu se je izjavilo proti bogoslovni fakulteti. Zagrebški »Obzor« je ob tej priliki pisal, da so Čehi pravilno rešili to vprašanje. S popolno gotovostjo je pričakoval, da bo s to izjavo soglašalo tudi praško nemško vseučilišče, ki se je pred dobrim desetletjem proslavilo s tem, da se je zavzelo za kulturnobojnega inomoškega profesorja Wahrunda. Toda proti pričakovanju svobodomiselnih krogov se je praško nemško vseučilišče skoraj soglasno izjavilo za bogoslovno fakulteto; filozofska in pravna fakulteta sta se soglasno izjavili za bogoslovno fakulteto, na medicinski fakulteti pa je 40 profesorjev glasovalo za bogoslovno fakulteto in samo dva proti.

Jugoslovanska vseučiliška komisija je pretekli mesec dovršila posvetovanja o novem vseučiliškem zakonu, ki naši državi in znanosti ne bo v sramoto. Pri tej priliki se je dvakrat razpravljalo o bogoslovni fakulteti. A obakrat se je komisija skoraj soglasno izjavila za bogoslovno fakulteto. S tem je vprašanje v Jugoslaviji za sedaj rešeno. A vendar se bodo pogledi še vedno obračali na naprednejšo Češko-slovaško državo, in zahteve po izločitvi oslovne fakultete se bodo ponavljale. o je vredno preiskati razloge različnih enj o bogoslovni fakulteti.

Moderna doba je deba pozitivne znanosti. Dejstvo in izkustvo ima posebno za odernega človeka večjo dokazno moč akor abstraktna teorija. Teoretično dokazovanje, da je bogoslovje prava znanost in da torej spada v okvir vseučilišča, je mnogim nerazumljivo. Bolj odločilno je, ako predstavniki svetne znanosti vidijo, da na bogoslovnih fakultetah predavajo odlični znanstveniki, katerih dela mora tudi svetna veda upoštevati in jim priznati znanstveno vrednost. Tako si je bogoslovna znanost v Nemčiji pridobila tolik ugled, da jo cenijo ne samo katoliški, ampak tudi protestantski svetni znanstveniki. Ko je leta 1908. profesor Wahrund napadel katoliško bogoslovje in ko so se v avstrijskem parlamentu vnele vroče debate o vseučiliščih (v te debate je bistroumno posegal tudi naš dr. Krek), takrat je priznani berlinski učenjak Harnack izjavil (Internationale Wochenschrift 1908, zv. 9), da katoliške bogoslovne fakultete spadajo na vseučilišče in da ima katoliško bogoslovje predstavnik izrednega znanja in neobičajne bistroumnosti; katoliško bogoslovje spada na vseučilišče, ako profesorji iskreno branijo svoje pošteno znanstveno prepričanje, pa najsi se to sklada z zahtevami katoliške cerkve. V odličnih nemških znanstvenih podjetjih sodelujejo katoliški bogoslovni profesorji popolnoma ravnopravno s protestantskimi in katoliškimi svetnimi znanstveniki. Popolna ravnopravnost bogoslovne in svetne znanosti je v napredni nemški znanosti dejstvo, katerega ne morejo preglasovati plitve kulturnobojne fraze enostranskih profesorjev in časnikarjev. Haecckel je našel na nemških vseučiliščih malo posnemalcev; resno znanstveno ozračje ni ugodno za kulturo neznanstvenih fraz.

Nemci so poskusili »kulturni boj« in so imeli priliko od blizu gledati čudovito odporno silo katoliškega cerkvenega organizma in znanstveno solidnost katoliškega bogoslovja. Ko se je po revoluciji l. 1918. in 1919. znova pojavilo vprašanje o katoliških bogoslovnih fakultetah, so se nemška vseučilišča izjavila za bogoslovne fakultete tudi v slučaju ločitve cerkve in države. Ona protestantska vseučilišča, ki nimajo katoliških bogoslovnih fakultet, so ustanovila profesorske stolice za katoliško bogoslovje (Berlin, Marburg, Göttingen) v prepričanju, da bogoslovna znanost nujno spada k integriteti vseučilišča.

Odtod nam je razumljivo, zakaj se je praško nemško vseučilišče že dvakrat odločno izjavilo za bogoslovno fakulteto. Leta 1919. je senat praškega vseučilišča

protestiral proti predlogu za izločitev Bogoslovne fakultete. Izjavil je, da mora katoliška bogoslovna fakulteta tudi v slučaju ločitve cerkve od države ostati v okviru vseučilišča kot njega prvotni in integralni del, in to iz historičnih in znanstvenih razlogov.

Vsa čast kulturnemu češkemu narodu. A priznati moramo, da je češka znanost vendar znanost manjšega naroda, ki ga je Avstrija ovirala v znanstvenem razvoju in da se torej ne more meriti z nemško znanostjo, ki ima veliko število znanstvenih zavodov z velikim številom znanstvenikov. Temeljita znanost z velikimi znanstvenimi tradicijami daje ono treznost mišljenja, ki se ne da premetiti po kulturnobojnih geslih in viharjih. Samo znanstveniki prve vrste, samo znanost s širokim obzorjem živo čuti, kako koristno ji je sodelovanje bogoslovne znanosti.

Tako je razumljivo, da sta dve češki vseučilišči sledili trenutni struji češke politike. A krivda je tudi na strani češke bogoslovne znanosti. Iz istih razlogov kakor svetna znanost se tudi češka bogoslovna znanost ni mogla dvigniti do tolike višine, da bi si priborila ugled pri nespornikih in da bi tako očitno kakor nemška bogoslovna znanost z dejstvi dokazala svojo domovinsko pravico na vseučilišču.

Navedel sem nemške in češke zglede, ker se je pri teh dveh narodih zadnja leta največ razpravljalo o bogoslovnih fakultetah. Nemška bogoslovna znanost je v neprestanem tekmovanju s protestanti v 19. stoletju dosegla prvenstvo med katoliškimi narodi in ohranila svoje posebno stanje na vseučiliščih. Poglejmo še v Francijo. Francoska bogoslovna znanost je v 19. stoletju doživela velike krize uprav

zato, ker je bila zaostala za znanstvenim napredkom nove dobe in je životarila na račun davne slave in starih privilegijev. Francoski katoličani so si po velikih križah sami osnovali samostojna vseučilišča z bogoslovnimi in drugimi fakultetami. V 20. stoletju si je francoska bogoslovna znanost priborila velik ugled v kulturnem svetu in prvenstvo med katoliškimi narodi. Francoska akademija katoliške bogoslovne znanosti ne zapostavlja drugim vedam; predstavniki francoskega bogoslovja igrajo važno vlogo v francoski znanosti in javnosti.

V Jugoslaviji se bo vprašanje bogoslovnih fakultet še razpravljalo, ko se bo reševalo vprašanje o odnosu med cerkvijo in državo. Končna rešitev tega vprašanja je odvisna od zrelosti naše svetne in bogoslovne znanosti. Ako bo imela bogoslovna znanost predstavnike, ki si bodo znali pridobiti ugled v znanstvenem svetu — prav naše bogoslovje ima mnogo pogojev, da si pribori ugled celo v inozemstvu — potem se ni bati za bodočnost bogoslovne fakultete.

Minila je že doba, ko je znanost sodila, da religija in kar je z njo v zvezi ne more biti predmet znanstvenih raziskav in da posebno katoliško bogoslovje ne more biti znanstveno. Med znanstveniki prve vrste so redke izjeme oni, ki bi še čutili potrebo, da svojo znanstveno slavo povečajo z negacijo bogoslovne znanosti. Zato se ne bojimo za bogoslovne fakultete, ako bodo na njih predavali možje, ki bodo po svoji znanstveni in moralni kvalifikaciji delali čast svoji stroki. Bogoslovna znanost ne prosi in ne potrebuje nezasluzenih privilegijev, ampak hoče ravnopravno in svobodno sodelovati za znanstveni napredek v naši domovini.

Proti tajni diplomaciji.

Upit dr. Korošca na g. ministra za zunanje zadeve.

V vseh jugoslovanskih novinah je bila te dni (okoli 10. maja) objavljena ta-le vest:

V angleškem parlamentu je te dni neki delavski poslanec stavil interpelacijo na vlado, da li je isti znano, kake korake namerava kraljevina SHS podvzeti proti Bolgarom. Državni podtajnik je odgovoril, da so vladi znani nameni jugoslovanske vlade, pa jih Anglija ne bo odobrila.

V slučaju, da ta vest odgovarja istini, se je pripravljala od naše strani proti Bolgarom resna akcija, o kateri ni bila obveščena ne ustavotvorna skupščina ne naša javnost. Ker ne moremo privoliti, da o naši zunanji politiki odločuje tajna diplomacija, mogoče samo z znanjem vojaških

krogov in dvora, osobito ako gre za več nego samo za prosto diplomatsko igro, in ker zahteva čast in ugled ustavotvorne skupščine, da je ona o namerah naše vlade poučena vsaj toliko kakor angleški parlament, zato vprašamo gospoda ministra za zunanje zadeve:

1. Koliko je istine na gornji vesti iz angleškega parlamenta?
2. Ako je vest istinita, zakaj ni obvestil g. minister naše javnosti oziroma ustavotvorne skupščine o nameranih korakih proti Bolgariji?
3. Kateri koraki in zakaj so bili namerjeni proti Bolgariji?

Belgrad, dne 13. maja 1921.

Velike vladne težkoče.

Nesporazum v vladnih strankah.

Belgrad, 17. maja. (Izv.) Na današnji seji bi se imel ministrski svet baviti z izpopolnitvijo vlade. Medtem pa se je že v početku seje videlo, da so difference med vladnimi strankami tolike, da ne bo prišlo do sporazuma. Tudi minister za agrarno reformo Uzunović je napovedal svojo demisijo, ker se ne strinja z sistemom izvedbe agrarne reforme. Njegova demisija je v zvezi z agrarnim vprašanjem v južni Srbiji. Min. predsednik Pašić zelo forsira popušćanje napram muslimanom, ker vlada nima trdne večine. Radi izpopolnitve mini-

strstva za notranje stvari so nastale nove težkoče. Radikalci nočejo nikakor pristati na to, da bi dobil to mesto demokrat Svetozar Pribičević. Pri današnji popoldanski seji radikalnega kluba je došlo do ostrega spopada med Pašićem, ki je zagovarjal Pribičevićevo imenovanje, in nekaterimi člani radikalnega kluba. Pašić je zapustil ozlovoljen radikalni klub. V splošnem je Pašićev vpliv v radikalnem klubu zelo padel, ker so mu strankini pristaši odkrito očitali, da dela zgolj štafazo demokratom.

Zamenjava 1, 2 in 10 kronskih bankovcev.

Zamenjava 1, 2 in 10 kronskih bankovcev se začela te dni. Bati se je, da bodo pri njej težko oškodovani nižji in siromajnejši sloji našega naroda. Ti sloji so bili že takrat hudo prizadeti, ko so državne blagajne prejem teh bankovcev znižale na smešno nizko vsoto. Takrat je poslanec dr. Hohnjec na finančnega ministra vložil interpelacijo, v kateri mu je očital, da je državna finančna uprava s takšnim ukrepom prizadela kmetom, delavcem, obrtnikom in uslužbencem veliko škodo.

Na to interpelacijo je finančni minister K. Kumanudi odgovoril, da so neobvladljive težkoče pri prejemu večjih količin 1- in 2 kronskih bankovcev omenjeno naredbo o omejitvi prejemanja teh bankovcev storile neobhodno potrebno. Pri državnih blagajnah se je namreč nagomilila vsota takih bankovcev do višine več stotisočev. Preobloženost davčnih uradov z delom, pomanjkanje uradništva in zlasti pomanjkanje prostora, kjer bi se ti bankovci varno shranili itd., vse to je upravičilo to naredbo. Poleg tega so državne blagajne dobile ukaz, da prejetih bankovcev ne smejo več pustiti v promet. Na ta

način je bil velik del teh bankovcev potegnut iz prometa, kar velja zlasti za Slovenijo.

Da se zamenjavaj 1-, 2- in 10 kronskih bankovcev ni že prej izvršila, so zakrivilni tehnični neobvladljivi vzroki. Meseca maja pa se bo to zgodilo. V to svrhu so pri davčnih uradih že sestavljene komisije, ki bodo ocenjevale pravilnost žigov na bankovcih, kateri se bodo prinesli na zamenjo.

Svoj odgovor poslancu dr. Hohnjecu finančni minister zaključuje z zagotovilom, da je njegova resna namera, da pri zamenjavi zaščiti interese širokih slojev ljudstva.

Na to zagotovilo g. ministra opozarjamo vse njemu podrejene davčne urade, odnosno pri njih ustanovljene komisije. Finančna delegacija v Ljubljani, o kateri je splošno znano, da daje najrigoroznejše ukaze davčnim oblastem v celi državi, v svoji uradni objavi napoveduje prav strogo postopanje pri zamenjavi. Opominja namreč občinstvo, da naj nepravilno žigosane bankovce kar pusti doma in jih naj niti ne ponese na zamenjavo. Kako pa naj priprosti ljudje sodijo, kateri žigi so pravilni in kateri nepravilni? Tozadavne uradne objave v belgrajskih časnikih nimajo tega opomina. Znamenje, da se bo drugod pri tej zamenjavi postopalo bolj ozirno in širokodušno. Priporočamo slovenskim davčnim uradom, naj nikar ne pozabijo na zagotovila finančnega ministra.

Zadnje dni.

Belgrad, 15. maja.

Izgleda, da s protislovensko »Obznano« ni vse v redu. Pašić in Pribičević sta dr. Korošcu izjavila, da se v ministrskem svetu nikdar ni posvetovalo in sklepalo o kaki »Obznani« proti Slovincem, niti ne vesta, zakaj bi bila potrebna. Isto je trdil minister Drašković. Danes pa je Drašković nasproti dr. Korošcu popravil svojo prvotno trditev, da res ni vedel, da se je proti Slovincem izdala »Obznana«, a da ga je referent za Slovenijo danes opozoril, da mu je svoječasno referiral o zadevi, toda Drašković menda ni pazil, zakaj da gre, ker še ne razume dobro slovenski. Obenem je dobil danes Jugoslovanski klub obvestilo, da minister na njegovo interpelacijo radi »Obznane« še ne bo odgovoril, ker si mora prej (!) pribaviti material. Ta »prej« bi bil edino na mestu, preden se je »Obznana« izdala. Vidi se, da je bilo kakor pri nasilju proti Kmetijski družbi tudi pri »Obznani« udeleženo furtimaštvo in da bo sedaj moral Lažnivi Kljukec na delo, da opraviči »Obznano«.

Vladne stranke niso tako zadovoljne z glasovanjem o prehodu v specialno debato o vladnem ustavnem načrtu, kakor njihovo časninarstvo, kajti samo vladne stranke ne bi dobile niti 211 glasov. Pomagala jim je Zemljoradniška skupina, ki pa izjavlja, da je še vedno v opoziciji. Splošno uverjenje vlada, da bodo zemljoradniki tudi končno glasovali za ustavo, ki je srbskemu plemenu v eminentno politično korist. Poslanci vsakega plemena se zavedajo, kje je njihovo mesto, le slovenski mestni in kmetijski liberalci ne. Narodni socialist Držić se je vzdržal glasovanja, dočim je iz Brandtnerja skupščinski predsednik šele s parkratnim vprašanjem spravljal na dan, da je proti. Tudi Tone Kristan je le tih in plašljivo dihanil v dvorano: proti.

Jako slabo je govoril tokrat v načelni debati o ustavi minister Pribičević. Kričal je in mahal, kakor cigjan na sejmu, a niti demokratska stranka se za njegova plitva izvajanja ni mogla ogreti. Opaža se, da je mož na duševni gibčnosti že precej opešal, le sovražstvo proti Hrvatom in katolicizmu še vedno raste. Pašićev govor pa se je res poslušal z veliko pozornostjo, a ne radi vsebine, ta je bila popolnoma otročje navna, ampak kakor se človek veseli, kadar 2-letni otrok govori, tako se človek čudi, kako še tako star človek kakor Pašić sploh more napol logično govoriti. Zanimivo je bilo, kako se mu je jezik parkrat zaletel, da je izgovoril »Velika Srbija«, in se moral koj popraviti v »veliko državo«.

Hrvatska vlada je v Belgrad poročala, da je tudi duhovništvo pripravljalo najno-

vejšo akcijo Radičevu za Binkošti. Tajne konference se je baje udeležil tudi en kanonik, za kojega ime pa vlada ni mogla (!) doznati. Nihče v Zagrebu, razven vlada seveda, ne ve za kanonika v Zagrebu, ki bi bil Radičev pristaš. Vest o sodelovanju duhovništva je bajka, ki jo je belgrajsko časopisje takoj izrabilo v pavšalno gonjo proti vsej katoliški duhovščini v državi.

Ko je dr. Korošec Pašiču v imenu kluba naznanil, da je kancelarparagraf krivica proti svobodi katoliške cerkve, da torej ne

more biti predmet za glasovanje o ustavi, in da ga je treba črtati radi svobode katoliške cerkve, je bil Pašič tako vznemirjen, da je odgovoril: »Katoliški cerkvi ne dam nič, samo Vaši stranki.«

Radikalno glasilo »Samouprava« je ostro obsodilo protislovensko »Obznano«. Čuje se, da je radikalcem zelo težko biti v čudni družbi z demokrati in samostojneži. Ugled naše stranke je vsled občinskih volitev zopet močno zrastlel.

Volitve v Italiji.

Trst, 17. maja. 1921.

Izvoljeni slovenski kandidati.

V Trstu in okolici so izvoljeni: 3 kandidati italijanskega nacionalnega bloka (Banelli, Giunta, Suvich) in 1 komunist (Bombacci).

V Istri so izvoljeni: 1 kandidat Jugoslovanske narodne stranke, 4 kandidati italijanskega nacionalnega bloka, za šestega kandidata je še negotovo, kateri stranki pripade.

Na Goriškem so izvoljeni: 3 kandidati Jugoslovanske narodne stranke, 1 komunist, za petega kandidata je še negotovo, kateri stranki pripade.

Od 15 poslaniških mest Julijske Benečije je forej Jugoslovanska narodna stranka dobila 4, ako ji ne pripade še kateri iz negotovih mandatov.

Slava Goričanom!

Goričani se fašistovskega terorja niso ustrašili. Slovenci so šli kakor en moč na volišče. Splošno je udeležba znašala 90 %. Uspeli so, da italijanski nacionalni blok ni dobil niti enega poslanca, saj kolikor je dozdaj znano. Komunisti, ki so se povsod slabo odrezali, so dobili samo enega, Slovenci pa 3. Peti mandat je negotov.

Do večjega spopada med Slovenci in fašisti je prišlo, kolikor se je dozdaj izvedelo, samo v Tolminu. Tjakaj je pridrelo na avtomobilu kakih 10 fašistov, oboroženih z bombami in samokresi. Zahtevali so volivno pravico, pa so se jim naši postavili v bran in jih napadli s kamenjem. Fašisti so se branili s samokresi in bombami, pa so vseeno morali bežati. 20 oseb je več ali manj težko ranjenih.

V Postojni je vodil volitve renegat Perko, znani jamski tajnik. Zavlačeval je volitve, da bi naši volivci ne mogli vsi oddati svojih glasov. 297 našim volivcem je na ta način preprečil izvrševanje volivne pravice. Kljub temu so fašisti dobili le 10 glasov, komunisti 2, jugoslovanska narodna stranka pa 459 od 476. Vseh volivcev pa je 773. Kakor se vidi, se je v Postojni mnogo naših volivcev vzdržalo glasovanja, kar gotovo ni častno, zlasti če pomislimo, da so na ostalem Goriškem naši volivci prišli skoro vsi do enega na volišče.

Dopis iz Idrije.

Volitve so v Idriji in idrijski okolici mirno potekle. Udeležba pri volitvah je v okolici izborna 95—100 %, v Idriji pa je manj povoljna 69 %, ker je idrijska komunistična sekcija izostala od volitev. Na 1 sebnih letakih, ki jih je izdala sekcija dan pred volitvami, izjavlja, da izstopa iz komunistične stranke Italije in svetuje svojim pristašem, naj se volitev vzdrže. Letak pravi, da bo sekcija po volitvah svoj korak obrazložila in pojasnila svoje stališče. Najsilnejšo agitacijo po pošti je razvila italijanska narodna stranka (znak 5 zarna zvezda). Poslala je v kuvertah vsem volivcem brez izjeme glasovnico in poseben letak. Svoj izvor imajo kuverte na glavarstvu. Letak slove sledeče: Slovenci sodržavljani! Kandidate, katere vam usiljuje Jugoslovanska narodna stranka, ne morajo braniti Vaših koristi v italijanskem zboru. Za slučaj, da bodo izvoljeni, imajo gotovo namen povečati narodno sovraštvo in sejati seme novi vojni, ter novemu prelivanju krvi. Vam pa je treba miru in izboljšanja Vaših gmotnih razmer. Kaj vam more koristiti majhno število slovenskih poslancev proti več kot 500 Italijanom? Ako pošiljate slovenske poslance v Rim, ne bo nihče branil Vaših koristi! Nasprotno imajo že zdaj italijanski kandidati v Rimu velik vpliv, in bodo mogli skrbeti za Vaše blagostanje, za zidanje novih cest in železnic, za povzdigo idrijskega rudarstva in za pospeševanje lesne trgovine. Zato slovenski sodržavljani ne glasujte za kandidate Jugoslovanske narodne stranke! Ne dajte se zapeljati od ljudi, ki hočejo prikrito nadaljevati svoje rovanje proti obstoječim razmeram. Vrzite proč glasovnico z lipovim znakom in glasujte za glasovnico peterožarne zvezde! Ako glasujete z lipovim znakom, glasujete za vojno, s peterožarno zvezdo pa za mir, za naradni sporazum in za one koristi, ki jih imate skupno z italijanskim narodom in italijansko državo. — Več volivcev. Toda naši ljudje niso naselili takim in podobnim rafiniranim spletkam in lažem italijanskim nacionalistov ter so oddali svoj glas Jugoslovanski narodni stranki in so pred vsem svetom pokazali,

da so in hočejo ostati Slovenci. Razpoloženje med volivci je bilo izborna. Na volivni dan zjutraj so naši volivci oddali tri mogočne strele (tri jugoslovanska plemena), ceste pa so pokrili z lipovimi vejami ter okrasili okna in vrata z lipovim listjem. V okolici so se bolj oddaljeni pripeljali na vozovih ali pa prihajali na volišče z lipovimi vejicami v gumbnicah.

V Istri.

V Istri so fašisti izvajali najhujši teror. Našim volivcem so grozili, da jih ubijejo in jim požgo hiše. Vsled tega je žal večina našega naroda ostala doma in smo tako od šest kandidatov dobili samo enega. Poprečno je od okrajev, kjer je do 3000 volivcev, glasovalo le 300, torej 10 %.

Glede nasilstev fašistov v Istri se poroča posebič: Kakor poroča »Edinost«, so bile volitve v Marezigah, Pobegih, pri Sv. Antonu, Ospu in Klancu vsled nezakonitih nasilstev zaprečene. Javni organi so pomagali zločincem. — Med Jugoslovenci in fašisti je prišlo ponekod do spopadov, vsled česar so orožniki in fašisti aretirali veliko število naših kmetov. V Herakih so orožniki nameravali odvesti narodnega kandidata Heraka, ki so ga šele pred kratkim izpustili iz zapora, kamor so ga bili odvedli. Kasneje je pridrel v vas tovorni avtomobil poln fašistov, ki so zažgali vse hiše v vasi. Po dovršenem požigu so fašisti zažgali tudi bližnje selo Taljane. Nesrečno ljudstvo je pobegnilo in se skriva po gozdovih. Enaka nasilja se gode drugod po Porečini. Posameznim kmetom požigajo hiše in izpuščajo vino iz sodov. Poreški zapori so polni Jugoslovenov. Veliko je zaprtih tudi pri poreških fašistih. — Volivne komisije, v katerih so imeli fašisti skoro povsod večino, so povsod zavlačevale volitve. Izvajale so pasivno resistenco, vsled česar se je volivni akt zelo zavlekel, tako da stotine naših ljudi ni moglo voliti. Fašisti so Jugoslovane pretepali in jim trgali glasovnice. Mnogo naših ljudi je bilo ranjenih, več tudi težko. — Po zadnji vesti »Edinosti« gori v Mačkovljah štiri hiše. Več oseb je mrtvih ali ranjenih. — V mnogih krajih so fašisti ob pasivni navzočnosti orožnikov strahovali s samokresom naše volivce in jih z orožjem v roki prisilili, da so jim izročili glasovnice.

V Trstu.

V mestu so volitve mirno potekle. Udeležba je bila velika. Pač pa so fašisti v okolici več volišč naravnost razgnali.

Po novejših poročilih je rezultat v tržaškem volivnem okrožju pri volitvah v italijanski parlament nastopen: Vpisanih volivcev 44.865, oddanih glasov 31.390. Dobili so: Italijanski nacionalistični blok 15.119, republikanci 4473, socialisti 4155, komunisti 6667, jugoslovanska narodna stranka 2930 glasov.

Izid v Rimu.

Volivni rezultat v Rimu je glasom poročil tukajšnjih listov nastopen: Nacionalistični blok 29.198, republikanci 6490, socialisti 15.727, ljudska stranka 10.322, komunisti 3937 glasov.

Komunisti.

Komunisti, kakor izgleda, dobe jako malo mandatov. V moskovski »Pravdi« je Lenin nedavno pisal o neuspehih komunistične propagande v Italiji in obžaloval, da je ruska komunistična stranka zabila brez uspeha take ogromne vsote denarja v boljševiško propagando za Italijo. — Leninov članek so laški nacionalisti pri volitvah seveda pridno izrabljali proti komunistom.

V ostali Italiji so volitve potekle več ali manj mirno. Nekaj mrtvih in ranjenih je bilo v napoljski provinciji. Udeležba je bila večja nego pri volitvah 1919. leta. Splošno se sodi, da socialistična in ljudska stranka ne bosta trpeli občutne izgube, dasi je bil pritisk od strani fašistov tako velik. Mogoče je, da ljudska stranka sploh ne pretrpi nobene izgube.

Splošna udeležba.

Rim, 16. maja. Največja udeležba pri volitvah je bila v Boznu, in sicer 80 %. V Trstu in na Goriškem je značila udeležba 75 %. Najpiclejša udeležba je bila v Rimu in Neapolju, kjer je volilo le 43, ozir. 44 % volivnih upravičencev. O končnem rezultatu volitev, ki se ne bo mogel objaviti pred soboto, še ni nič gotovega.

Politične novice.

Protičeva izjava o centralistični ustavi. Avtonomist» z dne 16. t. m. objavlja razgovor g. A. Prepeluha z g. Stojanom Protičem o ustavi. Protič omenja borbo za samoupravo v Srbiji, pri kateri je on sam mnogo sodeloval. Ljudstvo naj bi se upravljalo samo v samoupravnih korporacijah. To je bil v Srbiji cilj vseh ustavnih bojev. V nekem oziru so pa bili Srbi vendar centralisti, ker je to zahteval tedaj zunanji položaj. Toda srbski centralizem je bil lahko izvedljiv, ker so bile razmere v Srbiji povsod enake in je Srbija štela komaj 4 milijone duš. Današnja država pa šteje 12 milijonov prebivalcev in je sestavljena iz delov, ki so si zelo različni v vseh mogočih pogledih, v gospodarskem, socialnem, kulturnem življenju. Tu pa mora biti centralizem naravnost škodljiv in je tudi s tehnične strani neizvedljiv, ker mu nedostaja dovolj strokovno izvežbane birokracije. Ne glede na vse to pa je centralistično-birokratična državna uprava največja nevarnost, da pridemo v absolutizem, kar že danes opazujemo, ko spremljamo centralistična hotenja policijske odredbe, ki niso utemeljene niti v zakonu niti v potrebi. G. Protič označuje določbo, da predvidene pokrajine ne smejo presežati 700.000 duš, kot brezmiselno. Kot minimalno nero bi vzeli tri srbska okrožja, kot maksimalno pa tri velike hrvatske županije, tako da bi bilo Hrvatov v Banovini mogoče organizirati se v treh velikih okrožjih (zagrebškem, varaždinskem in virovitiškem), Slovenija pa bi lahko ostala cela in nedeljena. Država pa bi morala imeti eno samo zakonodajno oblast, osrednji parlament, ki bi pa odstopal del svoje oblasti pokrajinam, kjer bi pokrajinski zbori sklepali v okviru zakona in vodili upravne posle. Razen pravosodstva in vojske bi se lahko vse druge panoge državne uprave prepustile pokrajinskim zborom. Sedanji centralisti pa hočejo, da odstopa parlament svojo oblast vladni sami. Sporazum s Hrvati in Slovenci je dosegljiv in potreben. Načrtu Jugoslov. kluba gosp. Protič ne oporeka in pravi, da bi se o njem dalo razpravljati, pač pa je proti povsem federalističnemu ustavnemu predlogu Narodnega kluba. Sedanja centralistična uprava je pa kriva, da se med Slovenci širi srbobobstvo, ker prihajajo vse napake iz Belgrada in se za to delajo odgovorni Srbi. Centralistični sistem, ki odstopa pravice osrednjega parlamenta vladni mesto pokrajinam, nasprotuje načelom demokracije in bo ogrožal našo pravno varnost. To vodi naravnost v reakcijo in v policijski režim, ki je škodljiv tako državi kakor ljudstvu.

Zopet ena revolucija splavala po vodi. Belgrajski velesrbski listi, na čelu jim čokorilovska »Pravda«, so te dni objavljali drug za drugim senzacionalne novice, češ da hrvatski kmetje nameravajo na binkoštno praznike proglasiti republiko. Pri tem so na uprav brezsraven način lagali, da hrvatska katoliška duhovščina ščuva proti državi in agitira za samostojno hrvatsko republiko, dasi je splošno znano, da se hrvatska duhovščina nahaja v najostrejši opoziciji proti Radičevcem. Velesrbske hujskaške vesti je verno posnel tudi »Slovenski Narod« in pozival oblast, naj gibanje v Hrvatski zadušj v krvi. Poročila, ki smo jih dobili danes iz Zagreba, pravijo, da je bilo tam na Binkošti vse popolnoma mirno. Demokratom je torej zopet ena »revolucija« splavala po vodi. Da je na Hrvatskem ostal narod miren, seveda ni pripisati raznim varnostnim odredbam, o katerih so poročali velesrbski organi, ampak treznosti hrvatskega ljudstva, ki se ni dalo provocirati k izgredom. Vlada iz tega lahko spozna, da hrvatsko ljudstvo ne želi nobenih izgredov, ampak zgolj dobre ustave in pravičnih zakonov.

Glede kandidature g. kaplana Virgilija Žčeka izjavlja »Edinost«, da vodstvu Jugoslovanske narodne stranke ni nič znano ne o kaki Vatikanski prepovedi ne o kaki odpovedi g. Ščeka. Ker bi bil g. nadškof dr. Sedej prizadete faktorje gotovo takoj obvestil o tozadavnem koraku svete Stolice, ako bi se bil res izvršil, je jasno, da Vatikan take prepovedi sploh ni izdal. Vsled tega odpadejo napadi naših demokratskih listov na sveto Stolicu. G. Virgilij Žček je, kakor se da posneti iz naše brzojavke iz Trsta, izvoljen v rimski parlament, na kar mu iskreno čestitamo!

Kje so Tatari? 14. t. m. je »Slovenski Narod« priobčil tatarsko vest o predstoječi revoluciji na Hrvatskem in se pri tej priliki tako razburil, da je zapisal sledeče, od dr. Baltiča nezaplenjene krvoločne besede: »Ako ti večinoma od tujece plačani prifrknjenci, ki nimajo s poštenim hrvatskim narodom ničesar skupnega, res hočejo, da naj teče kri, naj se enkrat za vselej v krvi zadušijo zločinsko protidomovinsko početje«, in je to še debelo podčrtal. Naslednji dan, 15. t. m. pa se taisti »Slovenski Narod« na 2. strani med »Političnimi vestmi« obrača proti alarmantnim novicam o predstoječi proglasitvi hrvatske republike na binkoštno praznike s slede-

čimi besedami: »Kdor ne razume, kaj pomeni za našo bodočnost in za naš narodni državni razvoj sprejeta ustava, ta naj obesi svojo politično torbo na klin. To moramo odprto (!) povedati vsem onim ljudem in vsemu onemu časopisju, ki širi tatarske vesti o dogodkih na Hrvatskem, kakor da je država na robu prepada. To naj si zapomni predvsem naše klerikalno časopisje! — Če človek te neslanosti bere, mora res priti do prepričanja, da so demokratični časopisi obesili svojo pamet popolnoma na klin, posebno pa »Slovenski Narod«. Najprej sam objavlja tatarske vesti iz Hrvatske in budali o revoluciji, kakor da je država že na robu propada, ter vidi v svoji tatarski fantaziji že potoke krvi teči — potem pa napada »klerikalno« časopisje, češ, da razširja tatarske novice, dasi se »klerikalnim« listom o kaki revoluciji bodisi na Hrvatskem bodisi kjerkoli drugod ni niti sanjalo. Naj nam zdaj pove »Narod«, kdo je prifrknjen?

Tiskovna svoboda. Kakor posnemamo iz pobeljenih strani v »Narodni Politiki« in »Novem Času«, sta hrvatska in slovenska pokrajinska vlada začeli svojo Obznano dejansko izvajati in sicer nasproti Ljudski stranki. S tem je podan očitni dokaz, da je Obznana strankarsko orodje, ki naj služi interesom vladajoče demokratske klike, ki je izgubila vsa tla med slovenskim in hrvatskim ljudstvom in hoče opozicijo zadušiti s policijskimi naredbami. Kako pa vlada pri tem spoštuje svoje lastne ukrepe, se najbolj jasno razvidi iz tega, da Obznane ne izvaja nasproti demokratskim listom, n. pr. nasproti »Slovenskemu Narodu«, ki je pozival na krvoprolitje na Hrvatskem, pa ga g. Baltič ni zaplenil, dasi njegova Obznana prepoveduje vsako hujskanje proti kateremukoli plemenu. To je tisti »demokratizem«, ki ga izvaja na Slovenskem g. Baltič, bivši avstrijski preganjalec Črnogorcev med svetovno vojsko.

Liberalci in samostojni. »Slov. Narod« opravičuje neuspeh policajdemokratske stranke pri občinskih volitvah na Štajerskem s poročilom, da »JDS ni razvila posebne agitacije, ker ni hotela škodovati SKS, ta sama pa se za volitve ni dovolj brigala«.

Dnevne novice.

Vse člane in prijatelje »Jugoslovanske Matic« v Ljubljani in bližnji okolici ponovno vabimo na sestanek, ki se vrši jutri, v četrtek, ob 8. uri zvečer v veliki dvorani bivšega deželnega dvorca na Korogresnem trgu. Razgovor se vrši o bližnjem občnem zboru, določitvi delegatov za istega in o nadaljnem delovanju »Jugoslovanske Matic« v Ljubljani. Vljudno prosimo številne udeležbe v četrtek ob 8. uri.

V karmeličanskem samostanu na Selu pri Ljubljani je umrla 15. t. m. po dolgi bolezni č. S. Marija Arhangela Blaj v 55. letu starosti in v 27. letu slovesne obljube. Pogreb je bil včeraj zjutraj. R. I. P. I. — Novi poverjenik za kmetijstvo Fran Demšar je nastopil svojo službo. Čuje se, da hoče SKS vložiti pritožbo proti izidu občinskih volitev v domači občini g. poverjenika Demšarja v Selcih, kjer je temeljito propadel.

Za davčnega zaupnika za selško dolino je bil imenovan g. France Demšar p. d. Čoč iz Češnjice pri Selcih. Iz tega je razvidno, da živa g. Demšar pri davčnih oblasteh večje zaupanje kakor pa pri volivcih.

Sklep občinskega sveta v Kranju. V seji dne 13. maja je kranjski občinski svet sklenil s 16 glasovi, da naj se kraljevinu Srbov, Hrvatov in Slovencev imenuje Srbija. Predlog dekana Koblarja, da naj se imenuje Jugoslavija, je ostal v manjšini s 6 glasovi. Gosp. profesor Marinko, ki je govoril za Srbijo, je demokratom potegnil irn iz pete in so mu za to jako hvaležni. Narod slovenski mu pa ne bo hvaležen in hrvatski še manj. Pri zadnjih volitvah propadle demokrate pa edino Srbi morejo rešiti, da ne utonejo, zato se jim treba prikupiti.

Podgorje pri Kamniku. Za župana je bil izvoljen odlični pristaš SLS g. Pavlič, tudi oba svetovalca sta odločna pristaša SLS. Za volitve je bila vložena samo ena lista, na kateri je bilo 6 pristašev SLS in štirje nasprotniki. Kakor po mnogih drugih krajih je tudi glede naše občine vlada napačno poročala: 6 SKS, 4 SLS. Volitev župana in svetovalcev je pokazala, da se je vlada precej »zmotila«.

Kamniška podružnica »Slomškove zveze« zboruje 19. maja ob dveh popoldne v Domžalah v šolskem poslopju. Na dnevnem redu so važna predavanja. Noben zavečen Slomškar ne bo ostal doma. Vljudno vabimo člane drugih podružnic. Tovarišice in tovariši, naredite majniški izlet v prijazne Domžale in udeležite se našega zborovanja. — Odbor.

Škale. Prejeli smo: V št. 101 med poročili o izidu občinskih volitev pišete: Škale 3. maja. SLS 7, soc. dem 7, SKS 2. To se ne strinja. Bili ste le dve kandidatni listi in sicer SLS in soc. dem. Samostojna stranka ni imela ne svoje liste ne svoje

škati. Dobila je SLS 9 odbornikov, soc. dem. pa 7 odbornikov.

— **Himen.** Poročil se je na binkoštno nedeljo g. Nande Poderžaj, učitelj v št. Lenartu z gđ. Emico Hrastnikovo iz št. Lenarta.

— **Gozdarsko društvo v Ljubljani** naznanja, da se bo vršilo ustanovno zborovanje centralnega Sumarskega Uduženja v Zagrebu v dnevih 5., 6., 7. in 8. junija 1921. Člani društva se vabijo, da se v čim večjem številu udeležijo tega važnega zborovanja. Predpovet članov iz Slovenije se bo vršil dne 4. junija ob 18. uri v prostorih Sumarskega doma v Zagrebu. Člani, ki se nameravajo udeležiti zborovanja, naj se zgledajo najpozneje do 22. maja t. l. pri tajništvu gozdarskega društva v Ljubljani, Križanke, da bi se pravočasno moglo zagotoviti prenočišče v Zagrebu in ugodnost polovične vožnje po železnici. (K)

— **Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov.** Člani sekcije Ljubljane, ki žele vstopnice h koncertu v soboto in h komerzu v nedeljo, naj se javijo najpozneje do petka dopoldne pri odboru, Knafljeva ulica 9. Število udeležencev je omejeno na prostor dvorane. (K)

— **Strokovna zadruga zidarskih mojstrov Slovenije** vabi na II. redni občni zbor, kateri se vrši v nedeljo, dne 22. maja 1921, ob 10. uri dopoldne v mali dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Pri neskladnosti se vrši eno uro pozneje s sledečim spredom: Branje zapisnika zadnjega občnega zborovanja. Ponovno potrdilo določene sprejemne. Določitev zadruške doklade za 1921. Slučajnosti. — Prosi se, da se člani zanesljivo udeležijo. — Valentin Accetto, načelnik. (K)

Ljubljanske novice.

Ij »Hlahol« v Ljubljani. Sprejem češkega pevskega društva »Hlahol« v Ljubljani je bil nad vse prirčen. Ljubljana je bila v narodnih zastavah. Na peronu glavnega kolodvora so pozdravile mile češke goste številne deputacije raznih društev in organizacij z društvenimi zastavami. Od telovadnih organizacij se je sprejema udeležilo zastopstvo »Orla« z zastavo. Češke goste je v imenu deželne vlade pozdravil vodja poverjeništvaja za uk in bogočastje, g. dr. Skaberne, v imenu ljubljanskega ženstva g. dr. Tavčarjeva, g. dr. Triller v imenu ljubljanske občine in g. ravnatelj Hubad v imenu vseh ljubljanskih pevskih in prosvetnih društev. Predsednik »Hlahola«, g. dr. Motejl, se je ginjen zahvalil za prisrčni sprejem. Od kolodvora do Prešernovega spomenika je velikanska množica pozdravljala v špalirju brate Čeha. Zvečer je bila velika Unionova dvorana premajhna. »Hlahol« je s svojim petjem nadkrilil vse pričakovanje, dasi je bil »Hlahol« v Sloveniji na glas kot eno najboljših, če ne sploh najboljših češko pevsko društvo; žel je tudi za svoje petje velikansk aplavz. Strokovno oceno »Hlaholovem« koncertu še objavimo. Med koncertom je v imenu zveze pevskih društev ljubljanskih izročila deputacija »Hlaholu« spominsko diplomu, delo slikarja Gasparija. Po koncertu se je vršil v dvorani komerz, ki so se ga udeležili zastopniki raznih društev. Vršile so se številne zdravice, med katerimi je bila zares lepa in stvarna zdravica podpredsednika »Glasbene Matic« g. dr. Kimovca, ki je slavil zasluge bratov Čehov za Slovence na glasbenem polju. Čehi so bili naši učitelji, so nam dali lepo število komponistov in »Hlahol« je dokazal, da imamo v bratih Čehih še vedno dobre mojstre. Češki gostje so se ginjen zahvaljevali. V nedeljo so se Čehi odpeljali v Zagreb. Na kolodvoru jih je ob slovesu navdušeno pozdravljala velika množica ljudstva.

Ij **Birmovanje v Ljubljani.** O binkoštnih praznikih je prevzvišeni gospod knezoškof v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja podelil zakrament sv. birme 2480 birmancem. Ij **Volivci SLS za dvorski okraj** (volivšče na realki in obrtni šoli) imajo važen sestanek v sredo, 18. t. m. ob 8. zvečer v Konsumnem društvu, Kongresni trg. št. 2. Naj nihče ne manjka!

Ij **Stolna Vincencijeva konferenca** ima sejo danes ob 6. uri zvečer. Poljanski napis št. 10.

Ij **Prosveta frančiškanske župnije** priredi danes ob 8. zvečer predavanje v društvenem lokal. Predava dr. Lojze Remec. Pridite!

Ij **Sestanek odborov vseh slovenskih ženskih organizacij** je danes, v sredo, ob 5. popoldne na Mladiki. Namen: Shod za žensko volivno pravico.

Ij **Nadaljevanje občnega zborovanja »Samopomoči«** se vrši v sredo, 18. t. m. zvečer ob 8. uri v Mestnem domu.

Ij **Zahvala.** Vsem velikodušnim darovalcem, ki so pomagali stolni Vincencijevi konferenci, da je preskrbela šestim birmancem poleg botrov vsa obleka, čevlje, perilo itd. in obdarovala še šest drugih birmancev deloma z obleko, deloma s čevlji in perilom, izrekamo tem potom najpristnejšo zahvalo. Bog plačaj! — Stolna Vincencijeva konferenca.

Ij **Reševanje krize v ljubljanski operi.** Dogodki 16. aprila in njih predgovodina, ki jih je vse slovensko časopisje obširno komentiralo, so našli odmeva. V zvezi s temi dogodki je tudi prihod g. Velimira Živojinovića, znanega srbskega književnika, urednika »Mislja« in dramskega referenta pri ministrstvu prosvete. Urednik našega lista je imel priliko razgovarjati se z g. ministrskim delegatom, ki je izjavil, da je prisel v Ljubljano zato, da se točno in nepristransko informira o vzrokih krize v operi, da na podlagi teh poda obširno in zanesljivo poročilo g. ministru prosvete, da bi ta mogel zadovoljivo odgovoriti na tozadevno interpelacijo poslanca g. Deržiča (in ne Lazarovića, kakor poroča »Slov. Narod«). G. Živojinović je prisel v Ljubljano v soboto. V nedeljo se je razgovarjal o zadevi z g. Skabernetom, zastopniki časopisov, z g. Rukavino, ki mu je dal izjavo, in z g. Kogojem. V

ponedeljek so ga informirali g. Lajovic, dr. Kimovec, zastopniki akademikov in drugi. G. Živojinović je obiskal dramo, opero in tudi umetniško razstavo. V dramo so igrali srbsko komedijo »Običen človek« in je g. delegat izrazil svoje zadovoljstvo nad sijajnim igranjem in prednašanjem članov naše drame. Glede umetniške razstave pa je dejal, da kaj sličnega se ni videl v Belgradu in povdarjal predvsem dela g. Tratinika in obeh Kraljev. G. delegat je povedal še več zanimivosti, ki pa jih ne moremo priobčiti. Včeraj jutraj je g. Živojinović odpotoval nazaj v Belgrad.

Ij **Zlato verižico z medaljonom** je izgubila neka gospa v nedeljo dopoldne od Erjavčeve ceste do uršulinske cerkve, Šelenburgove in Prešernove ulice do stolnice. Verižica je dragocen družinski spominček. Najditelj se lepo naproša, naj vrne na splov: Vrančič, Erjavčeva cesta 6, hiša Lukman (nasproti dramskega gledališča).

Ij **Cevljarški šivalni stroji**, firma Singer, se proda v dobrem stanju. Vpraša se v upravništvu Slovenca.

Ij **Treščilo** je včeraj okoli pol 1. ure popoldne v hruško tik hiše g. Unkerja v Mali čolnarski ulici št. 6. Drevo je nekoliko poškodovano in v tleh je strela napravila luknjo.

Najnovejša poročila.

VLADA IN OBČINSKE VOLITVE.

Belgrad, 17. maja. (Izv.) Predsednik Jugoslov. kluba dr. Anton Korošec je naslovil na ministrskega predsednika Nikolo Pašiča upit, v katerem pravi: »Občinske volitve v Sloveniji so končane in pri teh volitvah so bili skoro izključno izvoljeni člani decentralističnih strank, v prvi vrsti SLS, ki je dobila absolutno večino volivcev za sebe. S tem, ker se je preko 70% naroda v Sloveniji izjavilo za SLS, a ostalo za decentralistične stranke, je jasno dokazana volja naroda v Sloveniji. Vprašam zato g. min. predsednika: 1. Ali mu je znan izid občinskih volitev v Sloveniji? 2. Ali namerava upoštevati demokratski parlamentarni princip in z ozirom na to izvesti izpremembo sedanje vlade v Ljubljani? 3. Ali hoče upoštevati voljo ogromne večine naroda v Sloveniji, ki zahteva ureditev države na temelju avtonomije?

PODROBNA RAZPRAVA O USTAVI.

Belgrad, 17. maja. (Izv.) Na današnji popoldanski seji konstituantne se je razpravljalo v podrobni debati o I. oddelku ustave. Pozornost je zbudilo, da v vsej debati niso hoteli sodelovati govorniki vladnih strank, da bi govorili v imenu klubov, nego so govorili samo v svojem imenu. Govorili so tudi govorniki muslimanskega kluba, ki so se izrekli za ime »Jugoslavija«, a pri glasovanju bodo glasovali proti. V imenu Jugosl. kluba sta govorila dr. Mazzi in dr. Vladimir Deželič, ki sta zahtevala, naj se naša država imenuje »Jugoslavija«. Dr. Deželič je govoril o obliki vladavine ter je izjavil, da se ljudska stranka oficijelno ni izjavila o obliki vladavine, temveč je zahtevala v tem vprašanju suvereno odločitev naroda potom referenda. Jutri se nadaljuje debata o I. oddelku. Govorilo bo nekaj govornikov v svojem imenu.

SPOMENICA KOMUNISTIČNIH POSLANCEV.

Belgrad, 17. maja. (Izv.) Danes so člani komunističnega kluba posetili min. predsednika Pašiča ter mu izročili poseben memorandum o snovanju komunističnih organizacij in delavskih sindikatov. Izjavili so, da bodo napravili z odgovorom na to spomenico junktim z nadaljnjim svojim postopanjem v konstituenti. Govori se, da bodo komunisti izvajali ali najhujšo obstrukcijo v konstituenti ali pa da bodo opustili sodelovanje v njej.

POSLANCI IN DENARNI ZAVODI.

Belgrad, 17. maja. (Izv.) Verifikacijski odbor je izročil predsedniku konstituantne akt, v katerem zahteva, da se mora vsak poslanec, ki se ne odreče svojem sodelovanju pri denarnih zavodih, odpovedati mandatu. Odbor zahteva, da se to izvrši v treh dneh. Kdor bi tega ne storil, se bo postopalo proti njemu na podlagi volilnega zakona.

WRANGEL PRIDE.

Belgrad, 17. maja. (Izv.) Kakor se doznava, se je naša vlada odločila, da dovoli generalu Wranglu prihod na naše ozemlje. Wrangel bo prišel s svojim generalnim štabom čez kakih 15 dni.

POOSTREN POLOŽAJ V GORNJI ŠLEZIJU.

LDU Opole, 16. maja. (Wolff) Binkošti so vsled premikanja čet v ogroženih okrožjih gornješlezijskega ustaškega ozemlja prinesle poostreje položaja. Ko so italijanske čete zapustile Nikolaj, so zasedli mesto poljski ustaši, pozneje pa so ga zopet izpraznili. Italijanske čete so izpraznile Rybnik in Pštino in se umaknile v smeri proti Ratiboru. Iz Rybnika javljajo o nasiljih poljskih ustašev nad nemškimi uradniki v rudnikih. V Trnowicah in Zagoržah so Poljaki vršili teror in aretirali nemškomišleče Gornješlezijce. V ostalih okrožjih se položaj v bistvu ni izpremenil. Medzavezniška komisija je večkrat poslačala, da se je položaj izboljšal, kar pa v resnici ni tako. Iz Gornje Šlezije javljajo, da vlada tam pomanjkanje živil in denarja. Ljudstvo je nezadovoljno in nemirno.

Učiteljski vestnik.

V soboto dne 21. maja 1921 se vrši občni zbor ljubljanske podružnice »Slovškove zveze« ob en četrn na šest pop. na dekliški šoli pri sv. Jakobu z običajnim dnevnim redom. Želi se polnoštevilne udeležbe.

Prosveta.

pr Glasbena Matica. Koncert hrvaškega zbor Lisinskega se definitivno vrši v torek, 24. maja t. l. v unionski dvorani v Ljubljani. Vstopnice za prenameniti koncert odličnih jugoslovanskih pevcev in bogatega jugoslovanskega sporeda se že prodajajo. Izvajale se bodo samo izvirne jugoslovanske skladbe skladateljev: Konjovića, Plamenca, Josefovića, Ihotke, Lajovića, Žganca, Bajića, Deva, Žirovnika in Mokranjaca.

pr XIX. umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu je bila otvorjena v nedeljo, 17. t. m., in ostane odprta do konca meseca junija vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 18. ure. Ta razstava — o kateri bomo še izpregovorili — je ena najznačilnejših dosedanjih razstav in pomeni velik korak napredka v slikarstvu in kiparstvu. Razstava nudi tudi ljubiteljem »solidne« umetnosti (Vavpotič, Šantel itd.) dovolj motivov za občudovanje. Prepričani smo, da bo naše občinstvo znalo ceniti pomen te razstave in jo podprlo ne samo z obilnim obiskom, temveč tudi z nakupom res umetniških del.

Izpred sodišča.

Pesek proti časnikarjem.

Včeraj dopoldne se je vršila pred ljubljanskim okrajnim sodiščem zanimiva razprava na podlagi ovadbe, vložene na državno pravdnitvo po g. Pesku, lastniku lista »Jugoslavija«, proti glavnemu uredniku »Slovenca« g. Fr. Smodeju kot predsedniku ljubljanske sekcije Jugoslovanskega novinarskega združenja, uredniku »Slov. Naroda« g. Božidarju Vodebu kot tajniku iste organizacije in proti bivšemu uredniku »Jugoslavije« g. Stanu Kosovelu.

Razpravo je vodil okrajni sodnik g. Premerstein, kot zastopnik državnega pravdnitva pa je fungiral dvorni svetnik g. Andolšek. Obtožence so zastopali: Stana Kosovela odvetnik dr. Fetič-Frankheim, Fr. Smodeja odvetnik dr. Natlačen, Božidaria Vodeba odvetniški koncipient dr. Fornazarič. Zasebnega udeleženca je zastopal odvetnik dr. Furlan. Poslušalske klopi so bile polne ljubljanskih časnikarjev, zadeva pa je zbudila tudi med drugimi krogi mnogo zanimanja.

Predmet razpravi je bila ovadba g. Peska nastopne vsebine:

Dne 19. marca t. l. je imela narodno-soc. stranka v Unionu shod. Zvečer je prišel Pesek v uredništvo »Jugoslavije« in izročil uredniku Kosovelu del poročila o shodu, naj ga objavi v listu. Kosovel pa je izjavil, da ne smatra objave za primerno, ker bi list s tem postal strankarski. Izjavil je: »Če bom to poročilo priobčil, postane list narodno-socialistični in midva greva narazen.« Pesek je odgovoril: »Dobro, pa greva narazen; sem že sit te štenkarije!« Za Kosovela je bila dolžnost, pri nisti poročilo, ker se je na uredniških konferencah sklenilo, da se bo NSS v listu podpisala. Okoli polnoči je Pesek opazil na krtačnem odtisku sledeče: »Za današnje poročilo o zborovanju narodno-soc. stranke uredništvo ne odgovarja, ker ga ni prineslo iz lastne iniciative.« Pesek je pustil to besedilo izklesati iz plošče. Dne 20. marca je pisal Kosovelu pismo, da ga odpušča iz službe. Dne 1. aprila je dobil Kosovel plačo za marec. Kosovel je zahteval trimesečno odpravnino, ki je pa ni dobil. Dne 2. aprila je šel s predsednikom novinarskega društva Fr. Smodejem k Pesku in zahteval, naj mu plača odpravnino ter nabavni prispevek od 1. aprila do 30. junija t. l. Pesek je to zopet odklonil, češ da je bil upravičen do odpusta, ker ga je Kosovel v lastnem listu osmešil tako, da ga je tudi »Jutro« dne 22. aprila zaradi tega smešilo. Dne 7. aprila pa je Pesek izvedel, da je novinarsko društvo proglasilo delno zaporo nad »Jugoslavijo«, dokler ne izplača Kosovelu trimesečne odpravnine z nabavnim prispevkom, skupno 9100 K, ali dokler se spor med »Jugoslavijo« in Kosovelom ne uredi. Vsled te zapore so odpovedali Pesku sodelovanje poročevalec iz Maribora in dva sourednika-telefonista. Novinarsko društvo je pisalo tudi zagrebškemu poročevalcu, naj preneha s sodelovanjem. Dne 10. aprila sta prišla k Pesku zopet Kosovel in Smodej ter sta izjavila, da se želi Kosovel poravnati, pri čemer pa je Kosovel izjavil, da na vsak način zahteva plačilo 9100 K, preden se pogaja o tem, ali stopi zopet nazaj v uredništvo »Jugoslavije«. Pesek je odgovoril, da ne plača, ker bi lahko šel Kosovel po prejemu denarja k drugemu listu. Dne 12. aprila je Pesek pozval Kosovela, naj zopet stopi v njegovo službo, kar pa seveda ni storil. Novinarsko društvo še danes vzdržuje zaporo in Pesek ne more dobiti nadomestnih uslužbenec. Pritiskalo se je torej na Peska na nezakonit način, da bi plačal Kosovelu 9100 K in je Pesek, kakor pravi, v skrajni nevarnosti, da pride vsled tega pritiska v veliko škodo, ker mora sicer ustaviti list, ker nima potrebnih uslužbenec. Pesek odreka Kosovelu pravico do odpravnine, ker da je sam izjavil, da gresta »narazen«. Kljub temu pa ga hočeta Kosovel in novinarsko društvo prisiliti do plačila 9100 K na način, ki vsebuje vse znake § 99. k. z. Tako postopanje je v smislu Peskove ovadbe strogo kaznjivo ter zato predlaga državnemu pravdnitvu, naj takoj uvede kazensko postopanje proti g. Kosovelu in novinarskemu društvu.

Na podlagi te ovadbe je državno pravdnitvo obtožilo navedene tri urednike radi prestopka § 3. kolacijskega zakona. Urednik Stano Kosovel je navedel v svojem obrambnem spisu med drugim nastopno: G. Pesek je prinesel 19. marca v uredništvo »Jugoslavije« poročilo o narodno-soc. shodu v Unionu. Tedaj mu je kot urednik izjavil, da je poročilo tako dolgo, da ga iz tehničnih ozirov ne bo moglo vsega priobčiti naenkrat. Poročilo samo pa je bilo tudi pristransko. Na uredniških konferencah se je vedno naglašalo, da je list nepristranski, toda na narodno-socialni podlagi, na katero je hotel g. Pesek postaviti svoj list, sodelovanje urednika, ki se ni prišteval narodni socialni stranki, ni bilo mogoče. V zavesti, da mora kot časnikar čestiti ugled časnikarstva, je dal izjavo v list, da za omenjeno poročilo uredništvo ne prevzema odgovornosti. Pesek je obdolženca na to napadel, naker mu je odgovoril, da je storil samo svojo dolžnost, ker se

poročilo ne strinja z njegovim stališčem. Pesek mu je nato poslal pismo, v katerem mu odpoveduje službo in zahteva, da mora takoj zapustiti uredniške prostore. Dne 2. aprila je bil s predsednikom novinarske organizacije g. Fr. Smodejem pri Pesku in sta ga vprašala, ali hoče plačati zakonito določeno trimesečno odpravnino. Pesek je to odklonil. Vsled česar je vložil 24. aprila proti njemu tožbo ter se bo vršila razprava za izplačilo odpravnine 2. junija. Pozneje je Pesek obtoženca prosil odpuščanja in ga prosil, naj zopet stopi v službo, ker da se je prepričal, da je bila napačna njegova domneva, da je konfident JDS. Pesek mu je ob tej priliki ponujal razne ugodnosti, ki pa jih je obtoženec odklonil, ker ni hotel g. Pesek poravnati prvega vprašanja. Dne 12. aprila je Pesek pisal pismo in ga pozval, naj nastopi službo. Tega ni storil, ker ni imel do Peska nobenih obveznosti.

Kot zastopnik Fr. Smodeja izjavil nato zagovornik dr. Natlačen, da se s proglasitvijo zapore nad »Jugoslavijo« ni zgodila nobena sila in ničesar, kar bi se moglo kvalificirati kot tako. Odbor je samo obvestil družstvene člane o proglasitvi zapori, ni pa na nikogar vplival s silo.

Nato je izjavil urednik Fr. Smodej: Jaz sem predsednik novinarskega društva, ki je stanovska organizacija in je po svojih pravih dolžna, čestiti interese svojih članov proti nezakonitemu postopanju delodajalcev. Ugotavljam, da tu ne gre za nobeno politično zadevo, ker sem pristal SLS, kot predsednik pa imam dolžnost, da čestim svoje kolege. Proti g. Pesku se je postopalo tako lojalno, kakor bi to ne storila nobena druga organizacija. Šel sem optovano k g. Pesku, da posredujem mirnim potom. Ovaditelj pa je to odklonil in zaradi tega se je sklenilo, ker je že iz prvega početka zavrgel vsako spravo, potrebna zapora, in sicer le delna, nad listom »Jugoslavija«. Ta zapora se je izvrševala tako, da so se o njej obvestili društveni člani, dopisniki Peskovega lista. Kaka sila ali strahovanje pa se ni vršila nad člani novinarskega društva; saj se ni niti proti zagrebškemu dopisniku, ki se zapore ni držal, ničesar ukrenilo. Potem, ko je odbor proglasil zaporo, je predlagal Pesek sam razsodišče, ko pa je odbor pristal nanj, ga je pa Pesek odklonil. To svojo ponudbo je prekljal z dopisom od 12. aprila, ne da bi navedel kak vzrok. Odbor se ni bavil s tem, zakaj je g. Pesek odpustil g. Kosovela, odbor se je postavil samo na stališče, da ima g. Pesek izplačevati g. Kosovelu zakonito trimesečno odpravnino. O sklepu društva so bili člani samo obveščeni. Ako primerjamo korake novinarskega društva z ukrepi delavskih organizacij v podobnih slučajih, se vidi, kako lojalno je postopalo novinarsko društvo.

Urednik Stano Kosovel ugotovil nato, da je trditve g. Peska v ovadbi, da je on izjavil dr. Krivcu, da bo izstopil iz uredništva »Jugoslavije«, neresnična. Istotako tudi ni res trditve g. Peska, da je glavni urednik »Jutra« Stanko Virant odbornik novinarskega društva. G. Virant spravlja g. Pesek v zadevo zato, da bi mogel podpreti svoje očitjanje napram njemu, da je demokratski konfident.

Dr. Natlačen: Mislim, da je kolikor toliko odveč govoriti o prestopku § 3. kolacijskega zakona. Četudi bi se zgodilo tako, kakor slika Pesek, četudi bi Pesek trdil, da je novinarsko društvo kakorkoli pritiskalo na svoje člane, o prestopku § 3. kol. zakona še vedno ne more biti govora. Plenarna odločba najvišjega sodišča pravi, da velja ta paragraf samo takrat, kadar gre za splošne delavske zadeve, ne pa, ko gre za privatno korist enega samega delavca, enega samega urednika. V tem slučaju koalicijski zakon sploh nima uporabe. V tem slučaju bi se moglo razpravljati k večjemu samo po §§ 98. in 99. k. z. Predpogoj uporabe koalicijskega zakona je to, da gre za koristi celega podjetja, ne pa za korist enega samega človeka.

Dr. Furlan: Dokaz, da je bil Pesek radi delne zapore oškodovan, je ta, da je moral zato druge ljudi bolje plačati. Zahteva oškodovane 6200 K, ker je moral radi zapore najeti tri telefoniste in jih mnogo dražje plačati kakor pa prejšnja dva telefonista-člana Udruženja.

Pesek: Prosim, dajte tudi meni govoriti.

Sodnik: Samo dve minuti.

Pesek: Jaz se nisem branil plačati odpravnine, zahteval pa sem samo, da ne bi smel Kosovel sodelovati pri konkurenčnem listu.

Kosovel: Tedaj je najino službeno razmerje že prenehalo.

Sodnik: Ali zapora še traja?

Smodej: Še vedno.

Nato je okrajni sodnik Premerstein razglasil razsodbo, da se uredniki Stano Kosovel, Franc Smodej in Božidar Vodeb oproste po § 259. točka 3. kaz. pravnega reda od obtožbe po § 3. kol. zak., da bi kot odborniki Jugoslovanskega novinarskega združenja — sekcija Ljubljana skušali z ustrahovanjem ali silo omogočiti prvemu obtožencu, da pride do 3-mesečne odpravnine 9100 K pri listu »Jugoslavija«. Kot razlog razsodbe je navedel, da predmetna zapora ne krši § 3. koalicijskega zakona v prid taki stvari, katere ne bi bili upravičeni zahtevati. Grožnje, da se dosežejo zakoniti prejemki, niso kaznive. Pesek sicer trdi, da je odslovil Kosovela na zakoniti podlagi, Kosovel pa je samo rekel, da gresta narazen. Obtoženec ne zadene nobena krivda, ker se ne more reči, da so izvajali kak pritisk ali nasilje.

Zastopnik državnega pravdnitva si je pridržal za vzklic 3 dnevni pomislek.

Afera Kovač-Kogoj.

Včeraj se je pred ljubljanskim okrajnim sodiščem vršila tudi razprava o znani zadevi Kovač-Kogoj-Trbuhovič. Na predlog funkcionarja državnitva so se akti odstopili drželnemu sodišču. Podrobnejše poročilo priobčimo jutri.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 17. maja. (Izv.) Devize: Budimpešta 64½, Berlin 227—228, Italija 715—716, London 490—500, New York 122, Pariz 1095—1100, Praga 194½, Dunaj 23.10—23.25, Zürich 23.20—23.75, napoleoni 450—460. — Valute: lire 675—690, dolarji 121—121½, francoski franki 11.15, čsl. krona 192, n. a. krona 22.

g. **Dohodki državne trošarine**, ki bo bili za 11 mesecev zadnjega proračunskega leta proračunani na 124,120.819 dinarjev 35 par, so znašali v istem času 149,711.985 dinarjev 19 par. Presežek znaša torej 25,591.165 dinarjev.

Kdor lahko dobi ELIDA-milo opusti vsako drugo toaletno milo. Vsled svoje čudovite milobe, dragocene in nežne dižave je ELIDA-milo dobrota za vsako, še tako občutljivo polt.

„ELIDA“ - toaletno milo

se lahko in polno peni, zapusti po umivanju nepreplačljivo prijeten občutek svežosti in podeli koži skladno lepoto.

Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

ATELJE za ČRKOSLIKARSTVO.
Pristou Filip, »Hotel Malič«.

BARVNI TRAKOVI, ČRNILA.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 3.

FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabjec Franjo, Miklošičeva c. 6.

IZDELOV. ČAJNEGA PECIVA.
T. Novotny, Opekarska cesta 26.

JAVNA SKLADIŠCA
»Balkan«, L. Ljublj. javno sklad., Dunajska c. 33. (Tel. 366.)

KLEPARJI
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

Samostojna kuharica za družino, 35—40 let se sprejme pod ugodnimi pogoji v oskrbništvu graščine „Fužine“ pošta Dev. Mar. Polje.

Trgovska sotrudnica zanesljiva in poštena, z dolgoletnim spričevalom, želi prevzeti v prometnem kraju takoj ali pozneje kako filijalko že vpeljano ali na novo. — Najrajši kot voditeljica kakega konsumnega društva. — Kavcija. — Cenj. ponudbe se prosi na upr. Slovenca pod »Trgovska sotrudnica 1756«.

Moško kolo malo rabljeno in v jako dobrem stanu, se proda. Naslov pove uprava »Slovenca pod številko 1726«.

Prodajam vilo v Kamniku. obsto. je iz 10 opremljenih sob, 3 verande, vrtni in gozdni park, lastna kopel, s posebno za opravitelja obstoječo hišo, vrt, sadnik, travnik in gozd, njivo i. t. d. ležeče blizu kolodvora. **S. Kmetec**, Kolodvorska ulica 26, v Ljubljani.

Meblovana mesečna soba s posebnim uходом v neposredni bližini Ljubljane se odda le solidnemu gospodu. — Kje pove »uprava Slovenca« pod št. 1757.

Posestvo obstoječe iz vile, tovarne, gospodarskih poslopij, njiv, travnika, z vodno močjo, v neposredni bližini Ljubljane, je naprodaj. Kje, pove upravnništvo lista pod št. 1999.

Najboljše okrepujoče in dietetično sredstvo za odrasle in otroke je

železnato vino
lekarnarja **G. PICCOLOJA** v Ljubljani.

AUTO: 2 osebna avtomobila se prodajata po ugodni ceni. — Čopova ulica št. 10 na dvorišču v garaži med 11.—12. in 5.—6. popoldne.

ZALOGA vsakovrstnih nogavic in pletenih, bombaža, sukance, vezalk itd. Velika partija platna za rjuhe 150 cm. Najnižje cene, ker sam dovažam.
F. PEČENKO, Turjaški trg Štev. 1.

Specijalno izdelovanje jeklenih rolet
Prvo v Jugoslaviji!

Prevzema izvršbo vseh vrst jeklenih rolet za nove gradnje, trgovine, izložbe in odre. — Vsaka naročba se izvršuje na lastnih strojih v roku od 48 ur. Popravila brzo in ceno. Graditeljem, trgovcem in obrtnikom znaten popust. **Zahtevajte cenike z oznako mere.** — — —

Mirko Benič, Zagreb
Opatovina 11.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

KNJIGARNE
Jugoslov. knjigarna, Pred škofljo.

KNJIGOVEZNICI
Knjigoveznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE
Olup Josip, Pod Trančo.

LEKARNE
»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MEHANIČNA DELAVNICA za pisalne stroje.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5.

MODNI SALONI
Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.

MODNI SALON ZA OBLEKE:
Rodič Zdenka, Gradišče 8/B, L. n.

PISALNI STROJI.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5.

RAZMNOŽEV. APARATI.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5.

ŠPEDIJSKA PODJETJA
»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

SOBNO SLIKARSTVO
Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15.
Zuran Martin, Mestni trg 12.

STAVBENA PODJETJA
Bren Pavel, mestni stavbenik, Novo mesto—Gradac.
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.
Jakob Vodopivec, Zagorje ob Savi.

TAPETNIŠKA DELAVNICA:
Jager Franjo, Komenskega ul. 12 (Rokodelski dom).

TOVARNA FURNIRJA, žaga in trgovina z lesom, Podrečje, p. Domžale.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN.
Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
Černe Lud., Wolfova ulica 3.
Pakiž Ivan, Stari trg št. 20.

TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.
Erjavec & Turk pri »zlati lopati« Valvazorjev trg št. 7.
Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.

ZALOGA POHISTVA.
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH SIT.
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Prodaja pisalne mize s centralno novo zaporo, in **spalna soba.** Vse masivno hrastovo. Solidno delo. Poizve se: Kolesijska ulica 6. Ljubljana. 1694

Velika zaloga in po ceni: **dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji** pneumatika in vsakovrstni deli. **F. BATJEL**, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji v popravilo. **Mehanična delavnica, Kariovska c. 4.**

Pozor konjerejci!
Prodasta se **kobili**, popolnoma dve lepi, enaki, posebno za kmečko delo uporabni. **Karol Polajnar**, posestnik in kavarnar, Kavarna »Prešeren v Ljubljani.

Prodajam 100 Hekto **belega vina**
K 11,50 za liter iz postaje Battaszek S H S. Posoda in tudi spremljevalec vagona na razpolago. **Löschnigg vinski trgovec, Maribor Koroška cesta 10.**

Gradbeno podjetje G. Tönnies, družba z o. z. naznanja, da se je **preselila slavbena pisarna** z Dunajske ceste št. 35 v Gajevo ulico na stavbišče ljubljanske kreditne banke. Telefon št. 593.

la PORTLANDCEMENT
na drobno in debelo, cementne cevi, plošče za tlak, stopnice iz umetnega kamena in druge cem. izdelke dobavljajo najceneje. **Betonska tvornica J. GHLAR, Ljubljana.** Izvrševanje hišnih kanalizacij.

LEPA VILA
V Ebenu št. 19, pošta Kočevska Reka v Jugoslaviji se proda takoj enonadstropna vila, pripravna za gostilno in obrt, ima 5 sob 2 kuhinji nekaj pohištva s kompl. posteljami, hlev, sadni vrt z dobrim sadjem, senjak, 2 senožeti, 2 njivi, 1 gozdič, dobro kapnico. Vprašati pri lastniku **I. Grabner-ju, Celovec, Bahnhofstrasse 47** ali pri okr. gozdarju **Ed. Dietz v Ebenu, pošta Kočevska-Reka** pri katerem naj se kupci pred ogledom oglase. — Posredovalci izključeni.

Kostanjev les
vsako množino kupi „Drava“ lesna industrijska deln. družba **Maribor,** Aleksandrova cesta št. 51.

SPEDIJSKA TVRDKA
Ludovik Ševar vl. na **RAKEKU** izvršuje najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje.

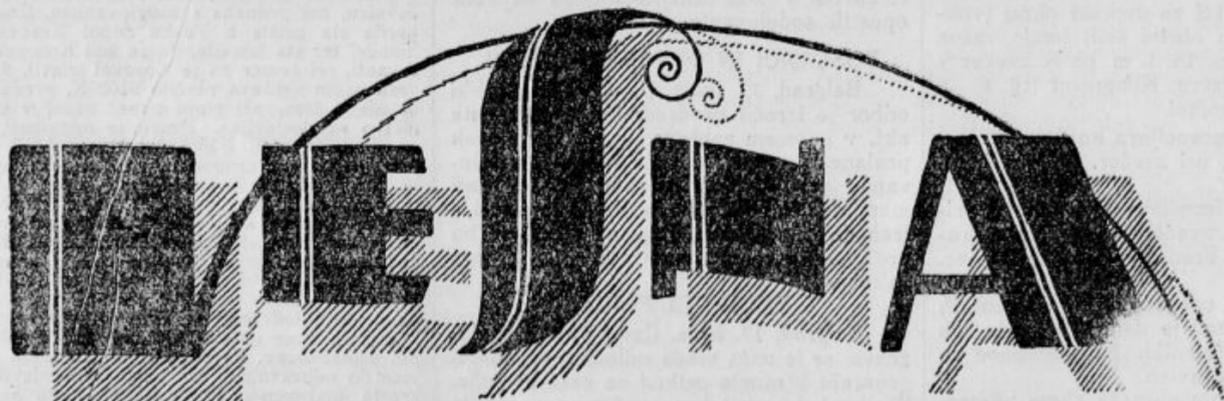
Združene tvornice konoplje in vrvarskega blaga
Balković i Bač - Bodrog d. d.
Zagreb, Bakačeva ulica 6. Telefon: 8-87.
Brzojav: Balković.

Proizvajanje in veliko skladišče vseh vrst **konoplje in prediva**
vrvi za gospodarsko, domačo in tehniško porabo; vrvi za pogon strojev; optovnic (gurt) tudi za mlinarje; motvoz vseh vrst in debelosti; vrvice vseh vrst; trnki in mreže kakor tudi vse druge ribolovne športne predmete; mreže za vrtove (Hängematten) itd. itd.
Zahtevajte cenike!

Jugoslovansko industrijsko podjetje sprejme takoj nekaj **tovarniških zidarjev**
Naslov pove upravnništvo tega lista pod šte. 1704.

Dežne plašče
iz nepremočljivega angleškega »Waterproof Cloth«, kakor ravno tako blago na metre, po zelo znižanih cenah priporoča tvrdka **A. & E. SKABERNE.**

Izšla je

ILUSTR. KULTURNA IN MODNA REVUJA
IZDAJA KONSORCIJ VESNE
V LJUBLJANI

Dobiva se povsod. — Cena zvezku K 32.—. — Naravnost pri upravništvu »VESNE« naročena in najmanj na četrto leta naprej samo K 30.— zvezek.

Kapital: K 20,000,000.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6,000,000.

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA